

Etkili Fen Ö?retimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Etkili Fen Ö?retimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21405>

Özet

Etkili Fen Ö?retimi Ölçe?i, mevcut kaynaklara göre bir ölçek uyarlama çal??mas? olarak geli?tirilmifitir. Bu ölçek, fen bilgisi ve s?nf ö?retmenlerinin fen ö?retimine yönelik yakla??mlar?n?, inançlar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, Duygu Yavuz tarafından 2020 y?l?nda tamamlanan bir doktora tezi kapsamında Türkçe literatüre kazandır?lmifitir. Temel amac?, ö?retmenlerin etkili fen ö?retimi prati?ini destekleyen veya engelleyen de?i?kenleri incelemektir.

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, ö?retmenlerin fen ö?retimine yönelik tutumlar?n?n ve yakla??mlar?n?n psikometrik açıdan geçerli ve güvenilir bir araçla de?erlendirilmesi hedeflenmitir. Bu araç, e?itim ara?t?rmacılar?n?n ve uygulay?c?lar?n?n ö?retmen yeterliliklerini ve mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Etkili Fen Ö?retimi, Ö?retmen Yakla??mlar?, Ölçek Uyarlama, Fen E?itimi, Ö?retmen Yeterlili?i, Doktora Tezi.

Yazarlar

Duygu Yavuz

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, fen bilgisi ve s?nf ö?retmenlerinin **fen ö?retimine** yönelik benimsedikleri yakla??mlar? ve bu yakla??mlar? etkileyen çe?itli de?i?kenleri sistematik olarak incelemektir. Ara?t?rma, ö?retmenlerin s?nf içi uygulamalarda ne kadar "etkili" fen ö?retimi gerçekle?tirdiklerini, bu etkinli?e dair alg?lar?n? ve bu alg?lar? ?ekillendiren ki?isel, mesleki ve çevresel faktörleri tespit etmeyi hedefler.

Ölçek, aynı zamanda, ö?retmenlerin pedagojik içerik bilgilerini (PCK) ve alan bilgilerini (CK) etkili ö?retim ba?lam?nda nasıl kulland?klar?n? de?erlendirmeye yard?mc? bir araç olarak konumlandır?lmifitir. Uyarlama çal??mas?, uluslararası alanda geçerlili?i kan?tlanmifitir bir yap?n?n Türk e?itim sistemi ve kültürel ba?lam?na uygunlu?unu sa?lamay? amaçlamifitir.

Yap? (Construct)

Ölçek, "Etkili Fen Ö?retimi" psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, sadece bilginin aktar?lmas? de?il, aynı zamanda ö?rencilerin bilimsel süreç becerilerini geli?tirmeyi, sorgulamaya dayalı ö?renmeyi te?vik etmeyi ve fenin do?as?n? anlamalar?n? sa?lamay? içeren çok boyutlu bir

kavramd?r. Ölçek, ö?retmenlerin bu etkili ö?retim yakla??mlar?na ne derece sahip olduklar?n? ve uygulad?klar?n? de?erlendirir.

Ölçülen temel bile?enler aras?nda ö?retmenlerin ö?renci merkezli yöntemlere olan inanc?, deney ve gözlem kullan?m?na verdikleri önem, ö?renme ortam?n? yönetme becerileri ve fen ö?retimine yönelik motivasyonlar? yer alabilir. Bu yap?n?n incelenmesi, ö?retmen e?itim programlar?n?n geli?tirilmesi aç?s?ndan büyük önem ta??maktadır.

Geçerlik (Validity)

Ölçek kayna??nda geçerlik bilgileri detayl? olarak sunulmam?? olup, bu verilerin Duygu Yavuz'un 2020 tarihli doktora tezi içerisinde yer ald??? varsay?lmaktadır. Bir ölçek uyarlama çal??mas?nda, genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi yoluyla), kapsam geçerli?i (uzman görüşleri ile) ve ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? yürütülür.

Uyarlanan ölçe?in orijinal yap?y? koruyup korumad???, faktör yüklerinin yeterlili?i ve maddelerin hedef yap?y? ne kadar temsil etti?i, tezin "Geçerlik" bölümünde ayrınt?l? olarak incelenmi?tir. Akademik standartlara göre, ölçe?in amaca uygunlu?unu kan?tlamak için psikometrik analizlerin yap?lmas? zorunludur.

Güvenirlik (Reliability)

Kaynak içerikte güvenilirlik de?erleri belirtilmemi? olmakla birlikte, uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olarak bu verilerin tezin ilgili bölümlerinde sunulmas? beklenmektedir. Güvenirlik analizleri genellikle Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?, test-tekrar test korelasyonu veya madde analizi yöntemleri ile gerçekleştirilir.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?i olu?turan maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Ara?t?rmac?n?n, ölçe?in Türk örnekleminde tutarl? sonuçlar verdi?ini kan?tlamak için bu analizleri sa?lamas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Bu ölçe?in uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulan?p do?rulanmad??n? belirlemek amacıyla faktör analizi (genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Faktör analizi, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? alt boyutlar? (faktörleri) ampirik olarak destekleyip desteklemedi?ini gösterir.

E?er orijinal ölçek çok boyutlu bir yap?ya sahipse, uyarlama çal??mas?nda da bu boyutlar?n korunup korunmad???, faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olup olmad??? ve faktörler aras?ndaki ilişkilerin tutarl?l?k ara?t?r?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin temelini

oluşturur.

Araç (Instrument)

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation Scale)

Format: Tipik olarak Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır (Örneğin, 5'li veya 6'lı Likert). Kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan versiyon)

Hedef Kitle: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Mesleki yaş grubu)

Popülasyon Detayları: Fen bilgisi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılar, fen öğretimine dair yaklaşımları ve inançları yansıtan ifadelerle ne ölçüde katılımları belirtmeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Fen Öğretimi, Öğretmen Yaklaşımları, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çalışması, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: İstanbul Üniversitesi, İstanbul (Tezinde yayın kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2020 yılında Duygu Yavuz'un doktora tezi kapsamında kullanılmıştır. Ölçeğin ticari kullanımı ve izin şartları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda kullanımı genellikle yazarın iznine tabidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [etkili-fen-ogretimi-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Yavuz, D. (2020). *Fen bilgisi ve s?n?f ö?retmenlerinin fen ö?retimine yakla??mlar?n? etkileyen baz? de?i?kenlerin ve aralar?ndaki ili?kilerin incelenmesi*. ?stanbul Üniversitesi, ?stanbul.

Tezin eri?im linki: tez.yok.gov.tr

Etkili Fen Ö?retimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tamam?na, referans olarak gösterilen Duygu Yavuz'un 2020 tarihli doktora tezinden ula??labilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM